

REPUBLICA MOLDOVA
Raionul Rezina
Primăria Comunei Ignăței

PLAN LOCAL DE ACȚIUNI

Comuna Ignăței, Raionul Rezina

Perioada de implementare: 2025 – 2030

Elaborat de:

Echipa tehnică AO Oikumena,
în colaborare cu Echipa Primăriei Comunei Ignăței

Aprobat de:

Consiliul Local Ignăței
Hotărârea nr. ____ / ____ _____ 2025

PLAN LOCAL DE ACȚIUNI

Comuna Ignăței, Raionul Rezina

Notă: Informațiile prezentate în acest document pot fi adaptate și detaliate în funcție de datele specifice comunei, obținute prin studii de teren, consultări cu experți și feedback din partea comunității locale. Acest Plan Local de Acțiuni constituie o bază flexibilă și poate fi actualizat pe măsură ce noi informații și oportunități devin disponibile.

PREFAȚĂ

Ignăței este unicul sat din comuna omonimă din raionul Rezina, Republica Moldova.

Prezentul document oferă un cadru strategic pentru dezvoltarea durabilă a comunei Ignăței din raionul Rezina, Republica Moldova. Elaborat prin abordarea integrată a factorilor naturali, socio-economici și de infrastructură, Planul Local de Acțiuni (PLA) urmărește să sprijine autoritățile publice locale, cetățenii, investitorii și ONG-urile în identificarea priorităților și în implementarea măsurilor de dezvoltare. Obiectivul general este îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și atingerea neutralității degradării terenurilor (LDN) printr-o gestionare responsabilă a resurselor naturale.

ACRONIME & ABREVIERI

- **ADMA** – Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii
- **AIPA** – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
- **BERD** – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
- **EE** – Eficiență energetică
- **FAO** – Food and Agriculture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură)
- **FEN** – Fondul Ecologic Național
- **GEFF** – Programul de Finanțare a Economiei Verzi
- **GIS** – Geographic Information System (Sistem Informațional Geografic)
- **GIZ** – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (Agenția Germană pentru Cooperare Internațională)
- **IFAD** – Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă
- **IPCC** – Intergovernmental Panel on Climate Change (Grupul Interguvernamental privind Schimbările Climatice)
- **LCC** – Land Capability Classification (Clasificarea capacității terenurilor)
- **LDN** – Land Degradation Neutrality (Neutralitatea degradării terenurilor)
- **MAC-P** – Agricultura Competitivă în Moldova
- **MAME** – Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol
- **MDT** – Managementul Durabil al Terenurilor
- **ONG** – Organizație non-guvernamentală
- **PDSISM** – Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică

- **PFP** – Perdele Forestiere de Protecție
- **PNDR** – Programul Național de Dezvoltare Rurală
- **PNERP** – Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor
- **PNUD** – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
- **SDG** – Sustainable Development Goals (Obiective de Dezvoltare Durabilă)
- **TRTP** – Programul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale”
- **UCIP IFAD** – Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD
- **UE** – Uniunea Europeană

LISTĂ TABELE

1. **Tabelul din secțiunea 4.2. "Măsuri propuse, rezultate preconizate, indicatori de monitorizare și evaluare, instituții responsabile, surse de finanțare"**

LISTĂ FIGURI

1. **Harta „Sub-tipuri de sol”**
2. **Harta „Conținutul de nisip (0-5 cm)”**
3. **Harta „Conținutul de praf (0-5 cm)”**
4. **Harta „Conținutul de argilă (0-5 cm)”**
5. **Harta „Stocuri de carbon (0-30 cm)”**
6. **Ponderea categoriilor de utilizare a terenurilor**
7. **Harta „Acoperirea terenurilor”**
8. **Harta „Eroziunea solului”**
9. **Plan – schiță a PFP-urilor din perimetrul comunei**

CUPRINS

PREFAȚĂ	1
ACRONIME & ABREVIERI	1
LISTĂ TABELE	2
LISTĂ FIGURI	2
1. INTRODUCERE	4
2. SITUAȚIA ACTUALĂ	4
2.1. Relieful, clima și apele	4
2.2. Resursele naturale.....	5
2.2.1. Solurile	5
2.2.2. Pădurile și vegetația spontană	7
2.2.3. Resurse minerale și materii prime	7
2.2.4. Resurse energetice.....	7
2.3. Acoperirea și utilizarea terenurilor	7
2.4. Populația, așezările și infrastructura	9
2.5. Protecția mediului	10
2.5.1. Managementul deșeurilor	10
2.5.2. Biodiversitatea	10
2.5.3. Perdele Forestiere de Protecție (PFP)	10
2.6. Hazarduri naturale	12
2.6.1. Eroziunea solului.....	12
2.7. Ariile protejate	13
3. OPORTUNITĂȚI ȘI CONSTRÂNGERI	14
3.1. Oportunități de dezvoltare.....	14
3.2. Constrângeri de dezvoltare.....	14
3.3. Scenarii de dezvoltare	14
3.3.1. Scenariul 1: Dezvoltare agricolă intensivă	14
3.3.2. Scenariul 2: Dezvoltare ecologică și turistică	15
3.3.3. Scenariul 3: Dezvoltare mixtă (agricultură sustenabilă și infrastructură modernizată) ..	15
4. OPȚIUNI DE DEZVOLTARE	15
4.1. Pretabilitatea unor culturi agricole și scheme de rotație a culturilor	15
4.2. Măsuri propuse, rezultate preconizate, indicatori de monitorizare și evaluare, instituții responsabile, surse de finanțare	16
5. COMUNICARE ȘI SENSIBILIZARE	26
5.1. Obiectivele strategiei de comunicare	26
5.2. Mesaje-cheie.....	26
5.3. Public-țintă	28
5.4. Canale de comunicare.....	28
5.5. Activități propuse.....	31
6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	32
BIBLIOGRAFIE	33
ANEXE	33

1. INTRODUCERE

Comuna Ignăței, aflată în raionul Rezina, prezintă un potențial agricol și natural semnificativ. Prin intermediul acestui Plan Local de Acțiuni, sunt propuse direcții strategice de valorificare sustenabilă a resurselor locale, corelate cu nevoile socio-economice ale comunității.

Obiective specifice:

- Analiza situației fizico-geografice, socio-economice și de mediu a comunei;
- Identificarea provocărilor și a oportunităților de dezvoltare durabilă;
- Stabilirea unor măsuri concrete pentru prevenirea și combaterea degradării solului și pentru creșterea competitivității agriculturii;
- Implicarea factorilor locali (autorități, locuitori, ONG-uri, investitori) în procesul de planificare și implementare a măsurilor.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ

2.1. Relieful, clima și apele

Relieful. Comuna Ignăței se află într-o zonă colinară, cu altitudinea minimă 127,3 m, maximă 326,4 m (amplitudine altitudinală ~199,0 m). Panta medie a terenului este de ~5,3°, cu porțiuni abrupte (panta maximă ~25,1°). Expoziția medie a versanților este de ~170,7° (sudică). Relieful comunei este domol, dominat de dealuri cu versanți blânzi. Pantele medii de circa 9% și orientarea generală spre sud amplifică expunerea la eroziune în lipsa lucrărilor de protecție a solului. În zonele mai joase, cu soluri de pădure fertile, se dezvoltă o agricultură mixtă (grâne și culturi horticole), în timp ce pantele mai abrupte sunt destinate în principal pășunatului și plantațiilor perene (vițe de vie și pomi). Principalii parametri morfometrici – altitudine medie în jurul valorii de 227 m și o amplitudine de ~199 m – semnaleză un relief relativ fragmentat, cu văi adânci și terase ușor ondulate. În acest context, aplicarea unor practici durabile (lucrări antierozionale, menținerea coridoarelor verzi) contribuie la păstrarea fertilității solului și la reducerea riscului de alunecări de teren.

Clima. Localitatea are un climat temperat-continental, cu ierni reci (-0,97°C, min. -22°C) și veri călduroase (peste 21°C, max. 36°C). Primăverile și toamnele au temperaturi medii între 10-11°C. Precipitațiile medii iarna sunt de 136 mm, iar anual variază între 480-590 mm, cu minime sub 440 mm în anii secetoși și maxime de peste 640 mm în anii ploioși. În viitorul apropiat, temperaturile vor crește cu 1,5-2°C, iar precipitațiile vor deveni mai neregulate.

Resurse de apă. Comuna beneficiază de prezența râului Șagala, afluent al Răutului, cu 4 afluenți provizorii. Pe teritoriul comunei sunt amenajate doar 17 iazuri mici, utilizate pentru irigații și pescuit. Suprafața totală ocupată de lacuri este 23 ha. De asemenea, rezervele subterane de apă pot fi utilizate pentru consumul domestic, dar calitatea lor variază în funcție de adâncime și locație. Este necesară implementarea unor sisteme de filtrare și monitorizare pentru a asigura siguranța apei potabile. Din cauza creșterii evaporării (cca 0,9 m³ de pe fiecare m² de apă) în viitorul apropiat resursele de apă se vor micșora.

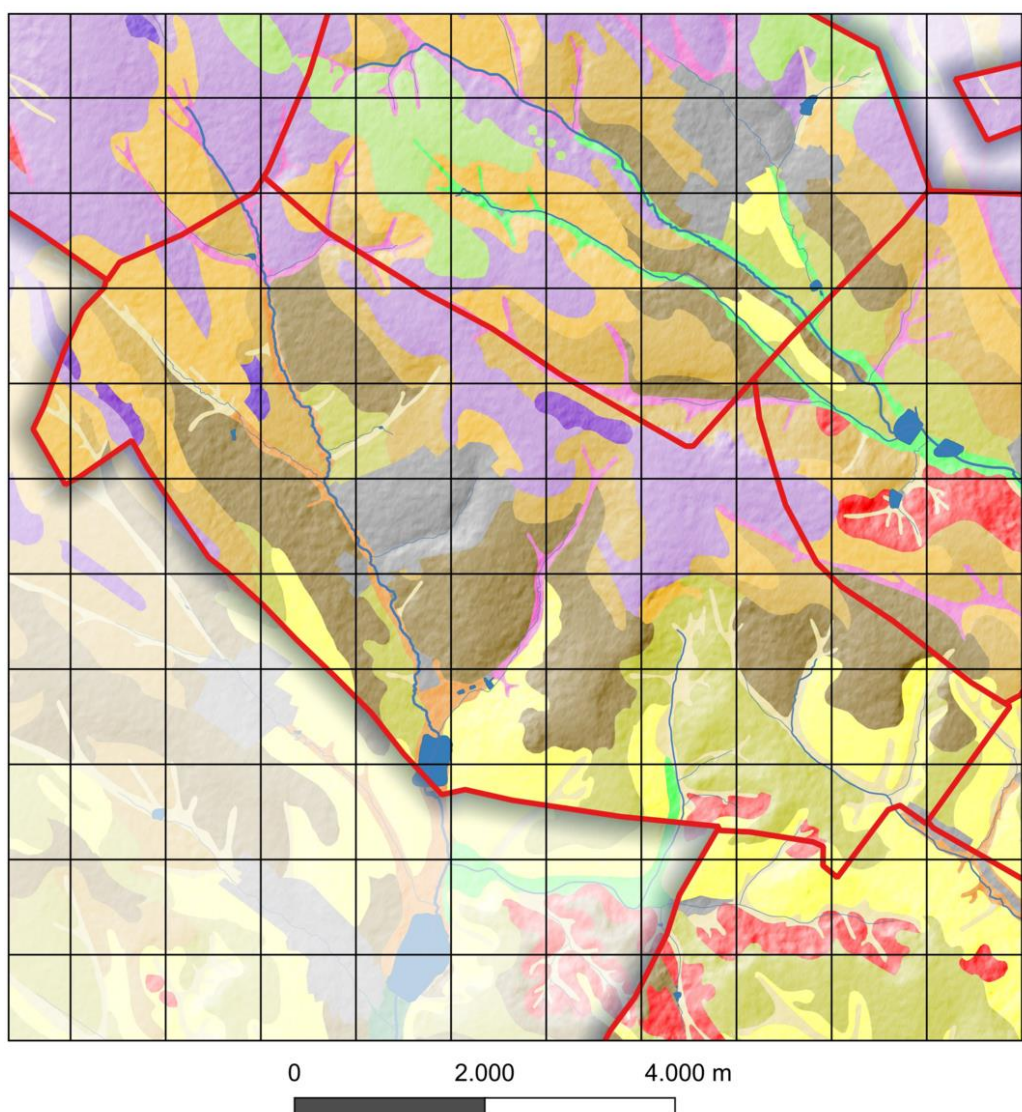
2.2. Resursele naturale

2.2.1. Solurile

Cernoziomurile constituie categoria dominantă de sol, ocupând majoritatea suprafeței, urmate de solurile brune de pădure prezente în proporție mai redusă pe versanți și sub păduri.

Cernoziomurile și solurile brune de pădure, cu fertilitate relativ ridicată, permit cultivarea unei game largi de plante agricole (cereale, plante oleaginoase, legume). Lipsa rotației culturilor și utilizarea excesivă a fertilizanților chimici pot duce la degradarea calității solului pe termen mediu și lung. Solurile din perimetrul satului Ignăței sunt utilizate în principal pentru agricultură, reflectând un potențial productiv semnificativ pe cele 1978,36 hectare de terenuri arabile și 508 hectare de pășuni.

Sub-tipuri de sol - Comuna Ignăței

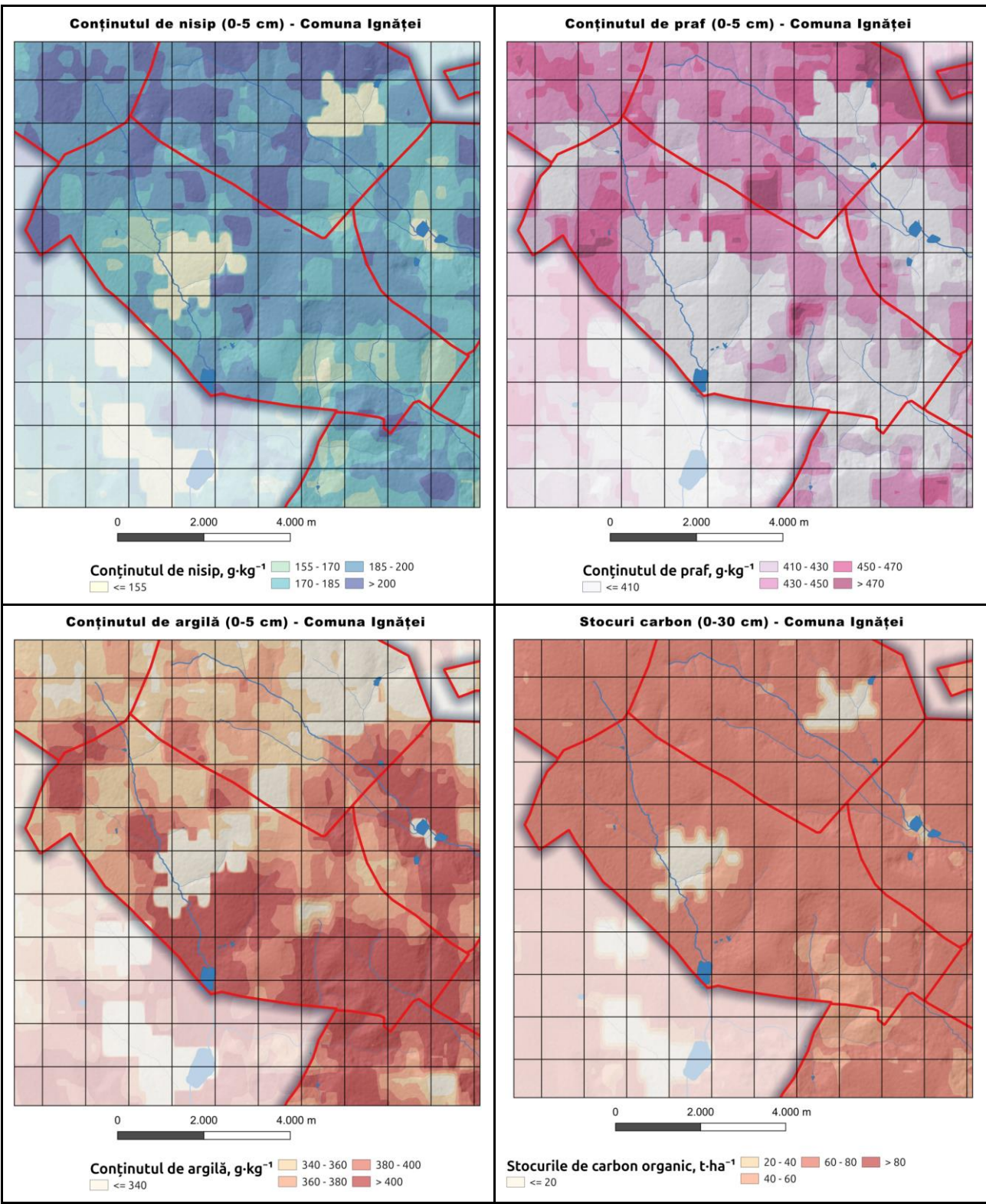
Sub-tipuri de sol

- Alunecări de teren active
- Cernoziom argiloiluvial
- Cernoziom carbonatic
- Cernoziom levigat

- Cernoziom obișnuit
- Cernoziom tipic
- Cernoziom vertic
- Sol aluvial molc
- Sol aluvial stratificat

- Sol cenușiu molc
- Sol cernizomoid tipic
- Sol cernoziomoid levigat
- Sol deluvial ocric

Solurile din această comună au o textură luto-argiloasă, cu aproximativ 40% argilă, 42% praf (silt) și 19% nisip. Conținutul ridicat de argilă asigură o bună capacitate de reținere a apei și a substanțelor nutritive, deși drenajul poate deveni mai lent în perioadele cu precipitații abundente. Conținutul de carbon organic este ridicat (~6.5%), indicând un nivel bogat de materie organică ce se traduce printr-o fertilitate naturală sporită. Având o textură pronunțat argiloasă, se impune evitarea lucrărilor agricole pe terenul ud pentru a preveni tasarea excesivă a solului.

Conținutul mediu de carbon organic în stratul 0–5 cm este 37.0 g/kg, scăzând la 18.6 g/kg în stratul 5–15 cm și la 18.3 g/kg în stratul 15–30 cm. La adâncimi mai mari, conținutul continuă să descrească: 15.7 g/kg la 30–60 cm, 10.5 g/kg la 60–100 cm și 7.3 g/kg în stratul 100–200 cm. Stocul total de carbon organic până la 30 cm adâncime este de ~49.6 t/ha. Se observă o diminuare accentuată a conținutului de carbon cu adâncimea (de ~5 ori mai mic la 2 m față de suprafață).

Cercetările pedologice efectuate în anul 2024 au vizat o suprafață de **2932 hectare** din totalul terenurilor satului. Rezultatele indică o **notă medie ponderată de bonitate de 67 de puncte**, reflectând o fertilitate generală bună a solurilor. Cu toate acestea, **1623 hectare**, adică peste 55% din terenurile analizate, sunt afectate de **eroziune**, dintre care **335 hectare** suferă de **eroziune puternică**.

2.2.2. Pădurile și vegetația spontană

Suprafețele forestiere sunt reduse, dar au un rol cheie în protecția solului și în menținerea biodiversității locale. Extinderea zonelor împădurite pe terenurile improprii agriculturii poate contribui la combaterea eroziunii. Satul Ignăței, situat în raionul Rezina, deține o suprafață totală **154,62 hectare** care sunt acoperite cu plantații forestiere, dintre care **77,08 hectare** se află în proprietatea publică a statului, iar **77,54 hectare** în proprietatea publică a Unității Administrativ Teritoriale (UAT).

2.2.3. Resurse minerale și materii prime

La nivelul comunei, nu se remarcă depozite semnificative de minerale. Ocazional, se exploatează nisip și argilă pentru construcții tradiționale.

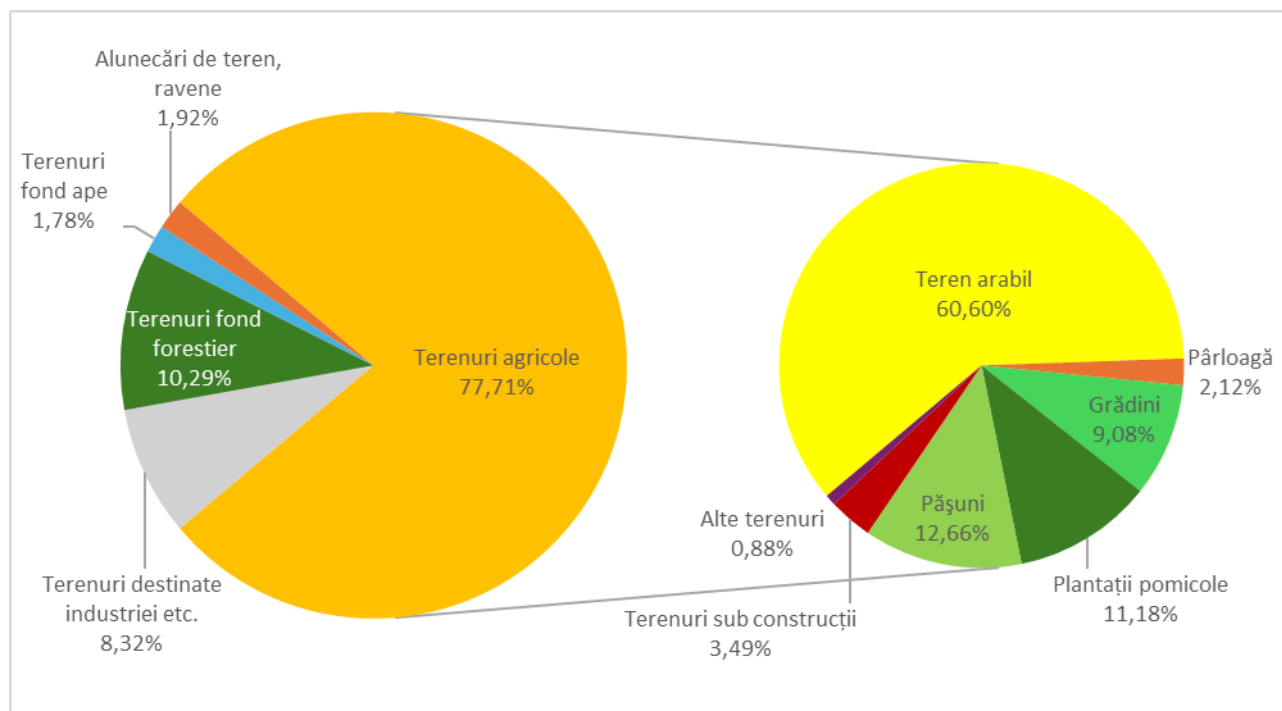
2.2.4. Resurse energetice

Comuna nu dispune de rezerve proprii de combustibili fosili, însă potențialul pentru energie solară sau micro-eoliană merită explorat, având în vedere condițiile climatice și amplasarea la altitudine moderată.

2.3. Acoperirea și utilizarea terenurilor

Structura utilizării terenurilor în localitatea Ignăței evidențiază o orientare predominant agricolă, dublată de elemente care sugerează o gospodărire rațională a resurselor naturale și a infrastructurii locale. Terenurile agricole ocupă 77,71% din total, subliniind importanța sectorului agricol în economia comunei. În componența acestora, terenurile arabile dețin cea mai mare pondere (60,60%), ceea ce indică o utilizare intensă a solului pentru producția vegetală. Diversitatea agricolă este completată de plantațiile pomicele (11,18%), pășuni (12,66%), grădini (9,08%) și pârlage (2,12%), confirmând un profil mixt agricol, care îmbină exploatarea cu perioade de regenerare a solului. Terenurile sub construcții (3,49%) sunt asociate zonelor locuite și serviciilor publice, iar alte terenuri (0,88%) pot include suprafețe temporar neproductive sau cu utilizări mixte.

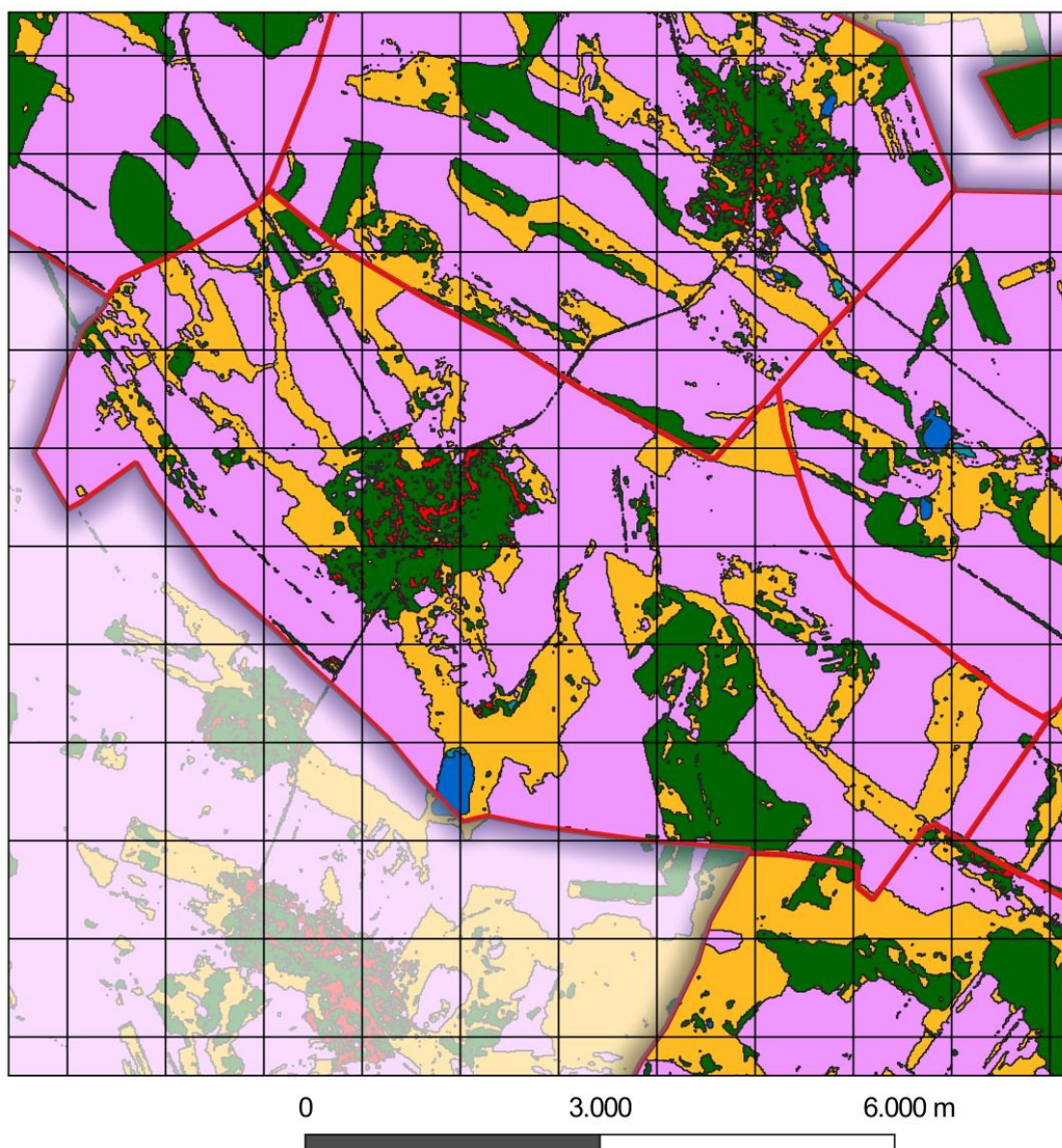
Ponderea categoriilor de utilizare a terenurilor

Fondul forestier acoperă 10,29% din teritoriu, contribuind la stabilitatea ecologică și la protecția solurilor. În plus, terenurile din fondul apelor (1,78%) și zonele cu alunecări de teren și ravene (1,92%) reflectă prezența unor riscuri și resurse naturale care necesită monitorizare atentă în planificarea teritorială.

Terenurile destinate industriei, transporturilor și altor activități economice se ridică la 8,32%, ceea ce sugerează un potențial local pentru dezvoltarea infrastructurii și a unor activități non-agricole.

Acoperirea terenurilor - Comuna Ignăței

Categoriile de terenuri		
Terenuri agricole	Bazine acvatice permanente	
Vegetație arboricolă	Terenuri construite	
Pajiști	Zone umede înnierbate	
Teren gol/vegetație rară		

2.4. Populația, așezările și infrastructura

Populația. Conform datelor de recensământ, populația comunei Ignăței a scăzut de la 2426 de locuitori în 2004 la 1987 de locuitori în 2014. Până în 2024, populația a continuat să se reducă, ajungând la 1441 de locuitori, reflectând tendințele generale de depopulare și migrație din mediul rural. Migrația către orașe sau în străinătate este prezentă, în special în rândul tinerilor.

Așezările. Satele comunei păstrează un caracter rural tradițional, cu gospodării individuale și curți spațioase. Infrastructura edilitară este limitată, însă există interese pentru modernizarea locuințelor și îmbunătățirea condițiilor de trai.

Infrastructura.

- **Drumuri:** Rețeaua rutieră locală este alcătuită din drumuri parțial asfaltate și drumuri pietruite, necesitând reabilitare constantă.
- **Rețele de apă și canalizare:** Doar o mică parte din gospodării beneficiază de servicii publice de apă-canal. Majoritatea utilizează fântâni individuale și sisteme rudimentare de canalizare.
- **Energie și telecomunicații:** Alimentarea cu energie electrică este în mare parte asigurată, însă pot apărea probleme de tensiune scăzută în zonele periferice. Accesul la internet și telefonie mobilă s-a extins, dar calitatea semnalului poate fi fluctuantă.

2.5. Protecția mediului

2.5.1. Managementul deșeurilor

Colectarea centralizată a deșeurilor lipsește în anumite sate, ceea ce conduce la depozitări necontrolate și poluare. Crearea unui sistem de colectare, transport și depozitare ecologică este prioritară.

2.5.2. Biodiversitatea

Comuna posedă habitate variate (zonă colinară, pășuni, mici suprafețe împădurite), care susțin specii de floră și faună autohtonă. Protejarea acestor habitate prin interdicții de construire și reîmpăduriri selective este esențială pentru echilibrul ecologic.

2.5.3. Perdele Forestiere de Protecție (PFP)

Din totalul exploatațiilor forestiere, **24,15 hectare** sunt organizate sub formă de **fâșii forestiere de protecție**, toate aflate în gestiunea publică a UAT. Aceste fâșii joacă un rol crucial în protecția terenurilor agricole împotriva fenomenelor de degradare, în special în condițiile în care satul se confruntă cu procese naturale severe. Astfel, **162,24 hectare** sunt afectate de **râpi, alunecări de teren și eroziune** activă. Aceste date scot în evidență necesitatea stringentă a unor măsuri de protecție a solului. În prezent, perdelele forestiere de protecție ocupă doar **1,22% din suprafața terenurilor arabile** (24,15 ha din 1978,36 ha). Pentru a asigura o protecție eficientă conform standardelor agrosilvice, este necesar ca **minimum 4% din terenurile arabile** să fie acoperite cu perdele forestiere, ceea ce înseamnă o **extindere cu cel puțin 55 hectare**.

Aceste elemente de vegetație liniară contribuie semnificativ la menținerea conectivității ecologice și la reducerea presiunii antropice asupra ecosistemelor deschise. Pe teritoriul satului au fost analizate **13 perdele forestiere de protecție (PFP)**, distribuite în vecinătatea terenurilor agricole. Din punct de vedere funcțional:

- 3 PFP sunt funcționale,
- 6 au funcționalitate medie,
- 3 prezintă funcționalitate scăzută,
- iar una este nefuncțională.

Structura acestora variază:

- **5 PFP** au câte **un singur rând** de arbori,
- **6 au două rânduri**,
- câte **una are trei, respectiv patru rânduri**.

Lățimea PFP este cuprinsă între **5 și 12 metri**, influențând direct eficiența lor în combaterea eroziunii și protecția culturilor. Compoziția speciilor lemnoase este dominată de **nuc, corn, arțar, cireș și salcâm**, iar în 7 dintre formațiuni **nucul este specie monodominantă**, ceea ce poate reduce diversitatea funcțională. O PFP este formată exclusiv din salcâm.

Vegetația arbustivă este prezentă în toate formațiunile, fiind dominată de **măcieș, porumbar și păducel**. În **7 perdele forestiere, măcieșul este singura specie arbustivă** prezentă, semn al unei posibile dezechilibrări a stratului inferior. Subarboretul este important pentru protecția solului și reținerea apei, motiv pentru care diversificarea acestuia este recomandată în vederea îmbunătățirii funcției ecologice a fâșiilor.

Din punct de vedere fitosanitar, **12 dintre perdele** prezintă **semne ușoare de uscare**, iar una – compusă din corn și porumbar – **nu prezintă niciun grad de uscare sau infestare**.

Pentru îmbunătățirea stării ecologice și a funcționalității rețelei de PFP-uri, au fost propuse lucrări silvotehnice specifice, care acoperă o suprafață totală de **21,34 hectare**. Acestea sunt esențiale pentru reabilitarea formațiunilor afectate, refacerea continuității vegetative și asigurarea funcției de protecție pe termen lung:

- **Completări cu nuc**, în 1 perdea forestieră, pe **0,78 ha**, pentru corectarea golurilor de vegetație, cu scopul de a reface coronamentul și a reduce viteza vântului la nivelul solului.
- **Rărituri** în 2 perdele forestiere, pe **4,51 ha**, pentru îndepărtarea arborilor slab dezvoltați și susținerea exemplarelor dominante, favorizând astfel stabilitatea structurală.
- **Reconstrucție ecologică cu nuc** în 3 perdele, pe **3 ha**, acolo unde compoziția actuală este compromisă și regenerarea naturală este limitată. Această lucrare este deosebit de importantă pentru restaurarea eficienței ecologice a formațiunii.
- **Elagaj și emondaj**, în 2 perdele forestiere, pe câte **1,81 ha**, pentru eliminarea crengilor uscate sau nepotrivite și echilibrarea formei arborilor, contribuind la sănătatea și rezistența acestora.
- **Tăieri de igienă** în 3 perdele, pe **6,94 ha**, vizând îndepărtarea arborilor bolnavi, rupți sau în declin, care ar putea afecta regenerarea și stabilitatea întregii perdele.
- **Reconstrucție cu stejar sau paltin**, pe **0,06 ha**, într-o perdea forestieră, în vederea diversificării structurii și introducerii unor specii cu valoare ecologică ridicată.

- **Curățiri**, într-o perdea, pe **2,43 ha**, pentru eliminarea speciilor sufocante și susținerea dezvoltării subarboretului.

Aceste intervenții sunt menite să stabilizeze structura actuală, să prevină extinderea degradării și să îmbunătățească reziliența perdelelor la stres climatic și biotic. Ele reprezintă un prim pas în direcția profesionalizării gestionării acestor formațiuni liniare.

Perdelele forestiere de protecție din satul Ignăței reprezintă un element critic în infrastructura agroecologică a localității, dar se află într-o stare eterogenă, necesitând intervenții urgente și extinderi suplimentare. Cu doar **1,22% din terenurile arabile ocupate de fâșii forestiere**, se impune creșterea ponderii acestora până la **4%**, ceea ce înseamnă extinderea rețelei cu cel puțin **55 hectare**.

Prin aplicarea măsurilor propuse – atât corective, cât și reconstructive – se poate obține o consolidare a rețelei existente și un impact pozitiv asupra protecției solurilor, microclimatului agricol și stabilității terenurilor vulnerabile. Este recomandat ca aceste intervenții să fie realizate etapizat, cu monitorizare periodică și prioritizare în zonele cu risc accentuat de eroziune.

2.6. Hazarduri naturale

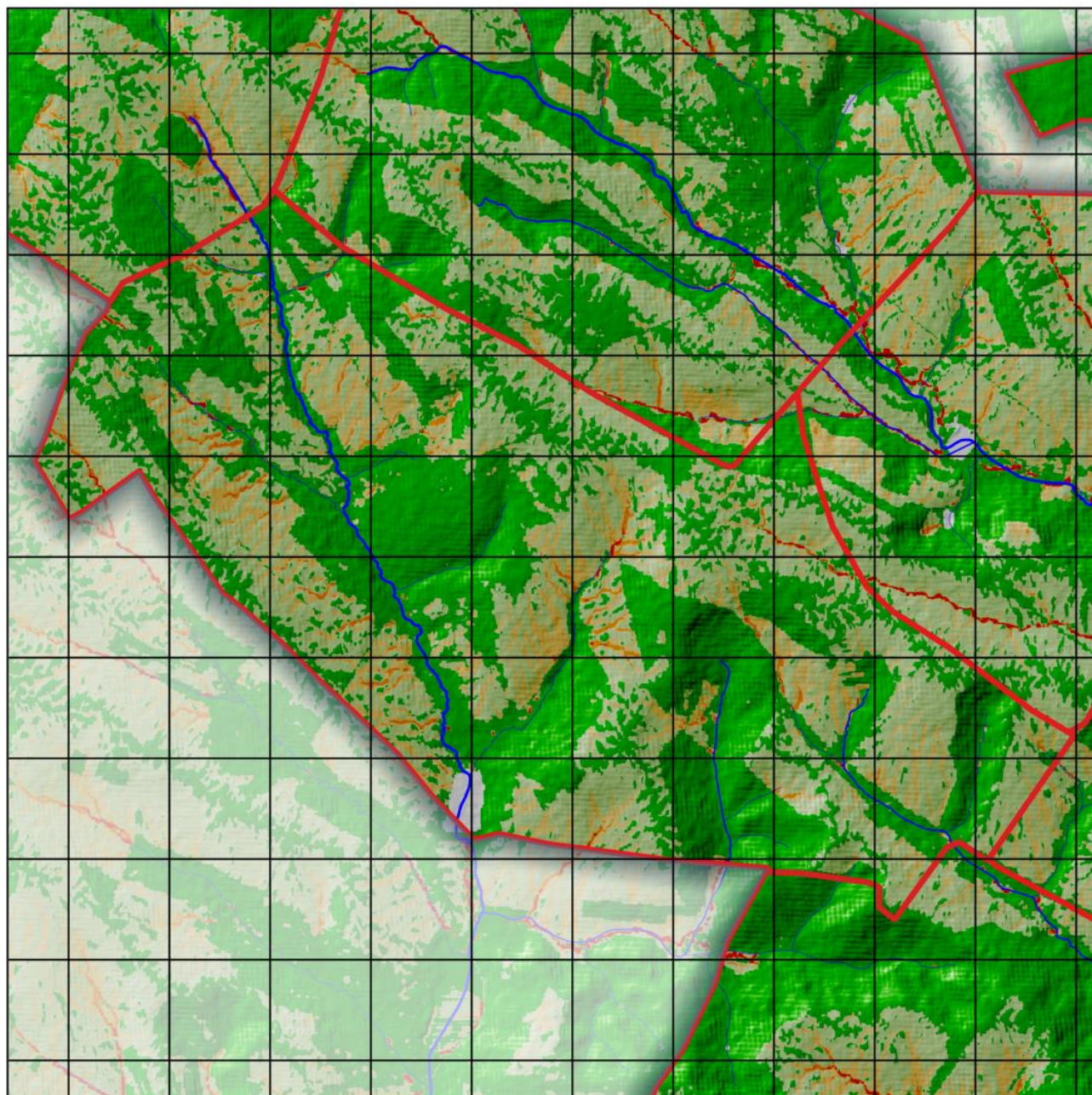
Cele mai frecvente riscuri țin de eroziunea solului, alunecările de teren și secetele estivale. Efectele schimbărilor climatice se resimt prin variații mari de temperatură și fenomene meteo extreme, ceea ce face necesară adaptarea practicilor agricole și de gospodărire a apei.

2.6.1. Eroziunea solului

La nivelul comunei Ignăței, se pierde anual aproximativ 622 tone de sol din cauza eroziunii provocate de apă. Această cantitate foarte mare, printre cele mai ridicate din comunele analizate, indică o degradare severă a solului la nivel local. Un asemenea grad de eroziune sugerează că factori naturali (relief accentuat, precipitații abundente) acționează cumulativ cu factorii antropici – de exemplu defrișări, lucrări agricole nepotrivite și lipsa infrastructurii antierozionale – în accelerarea pierderii stratului fertil.

Totuși, rata medie a pierderilor de sol este de ~2,4 tone/ha/an, apropiată de media regională, sugerând că suprafețele afectate suferă o eroziune preponderent moderată, dar răspândită. Volumul total semnificativ se explică atât prin întinderea considerabilă a terenurilor agricole, cât și prin acțiunea constantă a apei pe versanți. Valoarea maximă înregistrată local, de circa 135 tone/ha pe an, arată că nu există puncte cu eroziune catastrofală, ci mai degrabă o degradare difuză a solului pe terenurile înclinate. Eroziunea severă are consecințe directe asupra agriculturii: stratul fertil este înlăturat rapid, ceea ce compromite calitatea solului și scade producțiile agricole. Este imperativă aplicarea de urgență a măsurilor de combatere a eroziunii – de la amenajarea terenurilor în terase și construirea de rigole de drenaj, până la plantarea perdelelor forestiere și adoptarea practicilor agricole conservative. Prin astfel de intervenții, solul poate fi stabilizat, reducându-se pierderile viitoare și protejându-se pe termen lung potențialul agricol al comunei.

Eroziunea solului - Comuna Ignăței

0 3.000 6.000 m

2.7. Ariile protejate

Comuna Ignăței găzduiește un monument al naturii de tip geologic/paleontologic, anume un amplasament cu floră fosilă descoperit lângă satul Ignăței. Acest sit reprezintă o fereastră către trecutul geologic, conservând fosile vegetale ce evidențiază biodiversitatea preistorică a zonei și oferind informații despre climatul și mediul de odinioară. Ca extindere, aria

protejată ocupă o suprafață restrânsă, așadar procentul teritoriului comunei aflat sub regim de protecție este redus. Cu toate acestea, importanța științifică a sitului este semnificativă, oferind date valoroase pentru paleobotanică și subliniind necesitatea conservării patrimoniului geologic. Din punct de vedere turistic, locul ar putea atrage un public nișat, precum pasionații de geologie și istorie naturală, deși accesibilitatea și lipsa amenajărilor adecvate pot limita numărul vizitatorilor.

3. OPORTUNITĂȚI ȘI CONSTRÂNGERI

3.1. Oportunități de dezvoltare

1. **Agricultură diversificată.** Cu soluri fertile, comuna poate cultiva atât cereale și plante tehnice, cât și legume, pomi fructiferi sau viță-de-vie. Accesarea unor fonduri pentru mecanizare și irigații poate spori productivitatea.
2. **Turism rural.** Peisajele colinare și tradițiile locale pot fi capitalizate prin agroturism, festivaluri, produse locale (brânzeturi, vinuri, fructe uscate etc.).
3. **Energie regenerabilă.** Instalarea de panouri solare și centrale micro-eoliene poate asigura o parte a necesarului energetic, oferind independență și costuri reduse pe termen lung.
4. **Proiecte de cooperare transfrontalieră sau intercomunală.** Fiind într-un raion cu potențial agricol și conexiuni la rețeaua rutieră regională, Ignăței poate colabora cu localitățile învecinate pentru a dezvolta infrastructura și economia locală.

3.2. Constrângeri de dezvoltare

1. **Migrația populației tinere.** Exodul forței de muncă calificate limitează dezvoltarea unor sectoare noi și a inovării în agricultură și servicii.
2. **Infrastructura deficitară.** Drumurile, rețelele de apă și canalizare, precum și sistemul de salubritate necesită investiții substanțiale.
3. **Lipsa resurselor financiare locale.** Bugetul primăriei este relativ mic, astfel că proiectele majore de modernizare depind de finanțări externe.
4. **Practicile agricole nesustenabile.** Monocultura, utilizarea excesivă a chimicalelor și defrișările pot accelera eroziunea și poluarea solului și a apelor.

3.3. Scenarii de dezvoltare

3.3.1. Scenariul 1: Dezvoltare agricolă intensivă

Obiective:

- Creșterea randamentului agricol prin tehnologii moderne de cultivare, irigare și mecanizare.
- Stimularea asocierii fermierilor în cooperative agricole pentru acces la piețe mai largi.
- Implementarea unor centre de colectare și procesare la nivel local.

Riscuri:

- Creșterea presiunii asupra solului și a apei, cu potențial de degradare a mediului dacă nu se aplică măsuri de protecție.
- Necesitatea unui capital inițial ridicat și a formării profesionale.

3.3.2. Scenariul 2: Dezvoltare ecologică și turistică

Obiective:

- Promovarea agriculturii ecologice, cu rotația culturilor și fertilizanți naturali.
- Dezvoltarea infrastructurii turistice ușoare (pensiuni rurale, trasee de drumeție, evenimente culturale).
- Protejarea și punerea în valoare a peisajelor și a patrimoniului tradițional.

Riscuri:

- Necesită investiții în formare și marketing.
- Turismul este sensibil la infrastructura locală și la implicarea comunității.

3.3.3. Scenariul 3: Dezvoltare mixtă (agricultură sustenabilă și infrastructură modernizată)

Obiective:

- Modernizarea treptată a drumurilor, a rețelelor de apă-canal și a sistemelor de salubritate.
- Adoptarea unor tehnologii agricole prietenoase cu mediul (rotația culturilor, plantații perene, ecocondiționalitate).
- Creșterea atractivității pentru investitori prin parcuri agroindustriale de mici dimensiuni, focusate pe prelucrarea locală.

Riscuri:

- Necesită cooperarea strânsă dintre autorități, fermieri, investitori și ONG-uri.
- Planificarea și implementarea pot fi de durată, necesitând studii de fezabilitate și adaptări continue.

4. OPȚIUNI DE DEZVOLTARE

4.1. Pretabilitatea unor culturi agricole și scheme de rotație a culturilor

În urma evaluării multicriteriale a terenurilor agricole din cele 32 de comune studiate (situate în raioanele Orhei, Rezina și Șoldănești), s-au identificat diferențe semnificative în potrivirea diferitelor culturi și folosințe ale terenului. Per ansamblu, **cerealele de toamnă** (în special grâul și orzul) prezintă cea mai mare pretabilitate, având cele mai extinse suprafețe de teren clasificate drept potrivite sau foarte potrivite pentru aceste culturi. **Culturile prășitoare de primăvară** precum porumbul și floarea-soarelui au, dimpotrivă, o extindere mult mai redusă a terenurilor cu favorabilitate ridicată, fiind în general limitate de factori climatici și edafici. Conform studiilor în domeniu, **principalii factori limitativi** ai productivității agricole în această regiune sunt deficitul de precipitații în perioada de vegetație, regimul termic, panta

terenului și proprietățile solului (porozitate, conținut de humus, textură etc.). Aceste constrângeri explică de ce **speciile sensibile la secetă sau la îngheț** (de exemplu, vița-de-vie, piersicul) au un indice de pretabilitate foarte scăzut în majoritatea comunelor, în timp ce **plantele mai rezistente** (grâul, orzul, lucerna) reușesc să valorifice mai bine condițiile locale. Totodată, pe terenurile cu pantă accentuată sau soluri slab dezvoltate, **utilizările permanente** (pășuni și fânețe) reprezintă opțiunea optimă, aceste suprafețe fiind mai potrivite pentru pajiști naturale decât pentru culturi intensive. În continuare este prezentată analiza detaliată pentru fiecare comună, evidențiind culturile cu pretabilitate ridicată, zonele propice și recomandările privind culturile ce ar trebui evitate.

În comuna Ignăței, **grâul** rămâne cea mai sigură cultură, deși într-un cadru modest – doar ~16,7% din suprafață este considerată optimă pentru grâu. Nicio altă cultură nu atinge pragul de 10% teren cu pretabilitate ridicată, ceea ce indică limitări semnificative (posibil legate de soluri și microclimat). Totuși, **orzul** și **prunul** prezintă câteva suprafețe izolate cu favorabilitate medie (2–3% din comună), semnalând că pe alocuri se pot obține rezultate acceptabile cu aceste culturi. Mare parte din terenuri sunt *marginale* pentru agricultură intensivă, fiind mai indicate pentru **pajiști permanente** sau alte folosințe extensive. Culturile de **vița-de-vie**, **floarea-soarelui** și **fâneată** (cultivată) nu sunt deloc recomandate – acestea figurează cu indice de favorabilitate foarte scăzut (vița-de-vie în special fiind practic neviabilă în condițiile microclimatice de la Ignăței).

Schema de rotație recomandată (4-5 ani)

1. Anul I – Grâu de toamnă: cultură de bază, bine adaptată condițiilor locale.
2. Anul II – Orz de toamnă: alternanță cerealieră pentru diversificare.
3. Anul III – Floarea-soarelui (unde este potrivit): cultură tehnică ce rupe ciclul cerealier.
4. Anii IV–V – Lucernă: leguminoasă perenă ce refertilizează solul și oferă furaje de calitate.

Proporții și categorii de utilizare a terenului

- Culturi principale: grâu, orz, lucernă (în proporții variabile, adaptate analizei de pretabilitate).
- Culturi secundare: soia, mazăre sau alte leguminoase pe suprafețe mici.
- Pajiști permanente: pe terenurile marginale, în special în pantă.
- Livezi/pomi: doar pe microzone favorabile (prun, cireș), dacă sunt identificate.

Principii agronomice moderne aplicate

Rotația include diversificarea culturilor, alternanța cerealelor cu leguminoase și plante tehnice, evitarea monoculturii și utilizarea pajiștilor pe terenurile sensibile. Lucerna are rol ameliorator, fixând azotul și refăcând fertilitatea solului.

Culturi nerecomandate

Se vor evita culturile cu pretabilitate foarte scăzută, precum vița-de-vie, piersicul, cartoful sau porumbul extensiv, deoarece nu oferă randamente stabile și sunt vulnerabile la condițiile pedoclimatice locale.

4.2. Măsuri propuse, rezultate preconizate, indicatori de monitorizare și evaluare, instituții responsabile, surse de finanțare

Progresul general privind realizarea obiectivelor **Planului Local de Acțiuni Comuna Ignăței, Raionul Rezina** va fi apreciat în baza următorilor indicatori:

Acțiuni	Indicator de progres	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030	Cost estimativ	Surse de finanțare
1.1. Extinderea suprafeței pădurilor	▪ Suprafață împădurită (ha)	+167 ha	30.000 – 50.000 lei/ha	▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.2. Extinderea suprafeței fâșiilor forestiere de protecție	▪ Suprafață fâșii forestiere (ha)	+55 ha	~63.300 lei/ha	▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.3. Extinderea suprafețelor cu arii naturale protejate de stat	▪ Suprafață ANP (ha)	24,7 ha	25.000 - 40.000 lei/ha	▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.4. Plantarea și/sau conservarea vegetației riverane	▪ Suprafață restaurată (ha)	58 ha	4.500-16.000 lei/ha	▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027
1.5. Promovarea culturilor energetice și utilizarea resurselor de biomasă forestieră reziduală	▪ Cantitate biomasă utilizată (tone) ▪ Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie	37 ha	Dezvoltarea culturilor energetice: 20.000 - 25.000 lei pe hectar în primul an Colectarea și procesarea biomasei forestiere: 200 și 350 lei pe tonă.	▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR). ▪ Planul Național „Construim Moldova Europeană”, Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Moldova
1.6. Reconstrucția ecologică a pădurilor afectate de uscăre și alți factori vătămători sau necorespunzătoare sub raport structural-funcțional	▪ Suprafață reconstruită (ha)	183 ha	1.500 - 2.000 lei pe hectar	▪ Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027

<p>1.7. Reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție a terenurilor agricole</p>	<ul style="list-style-type: none"> Suprafață reconstruită (ha) 	<p>24,15 ha</p>	<p>22 000 – 35 000 lei/ha</p>	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027; Proiectul GEF8 (FAO) perioada 2026-2030. Proiectul de Reziliență Rurală (PRR) – UCIP IFAD <p>Proiectul „Dezvoltarea Sectorului Forestier Comunal în Moldova” – Fondul BioCarbon</p>
<p>1.8. Protecția pădurilor prin combaterea adecvată a dăunătorilor și bolilor (metode biologice de combatere etc.) și a pășunatului în păduri</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rapoarte anuale Număr de intervenții 	<p>365,25 ha</p>	<p>Tratamente chimice: 1.000 la 5.000 lei/ha. Tratamente biologice: 1.500 și 3.000 lei/ha. Tratamente mecanice: 3.000–4.000 lei/ha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. <p>Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027</p>
<p>1.9. Monitorizarea stării de sănătate a pădurilor și a solurilor forestiere</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rapoarte anuale Numărul de studii efectuate Procentul de păduri monitorizate anual. Numărul de probe de sol și vegetație analizate 	<p>365,25 ha</p>	<p>2.000 lei/ha anual</p>	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul de granturi post-investiționale destinate managementului durabil al terenurilor este parte integrantă a Proiectului Agricultură Competitivă (MAC-P). <p>Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027</p>
<p>1.10. Prevenirea și limitarea incendiilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Studii de caz Suprafața pădurilor protejată împotriva incendiilor (ha) 	<p>365,25 ha</p>	<p>4.650 lei și 13.900 lei pe an</p>	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027 <p>Proiectul „EU4 Moldova Rezilientă – Stat Sigur, Comunități Puternice”</p>
<p>1.11. Îmbunătățirea sistemului de monitorizare și observare a acțiunii factorilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Număr de sisteme implementate Procentajul de păduri monitorizate 	<p>365,25 ha</p>	<p>13.500 lei pe an</p>	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. <p>Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027</p>

biotici și abiotici destabilizatori				
2.1 Aplicarea măsurilor hidrotehnice și fito-ameliorative pe terenurile agricole afectate de ravene	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor afectate de ravene pe care s-au aplicat măsuri hidrotehnice și fito-ameliorative (ha) 	19 ha	165–310 mii lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Proiectul "Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale" (TRTP) Proiectul Băncii Mondiale "Agricultura Competitivă în Moldova" (MACP) <p>Proiectul „Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice și energetice” FAO și a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)</p>
2.2 Extinderea terenurilor irigate	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor irigate (ha) 	+55 ha	60.000 - 180.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, buget local, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) <p>Granturi oferite de UCIP IFAD</p>
2.3 Implementarea culturilor agricole cu un consum redus de apă	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața cultivată cu culturi agricole cu consum redus de apă (ha) Reducerea consumului de apă pentru irigare (%) Numărul de ferme adoptând tehnici de irigare eficiente și culturi rezistente la secetă Eficiența utilizării apei în agricultura respectivă (litri de apă pe kilogram de produs) 	966 ha	71.000 - 123.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, buget local, fonduri externe, parteneriate public-private. Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA): Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME). Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM). Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA). Programul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)” finanțat de Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD). Proiecte internaționale și parteneriate <p>Proiectul „Sprijin de urgență pentru producătorii agricoli în contextul crizei socio-economice și energetice” FAO și a Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)</p>
2.4 Reducerea suprafeței de terenuri degradate	<ul style="list-style-type: none"> Prevenirea și combaterea eroziunii solului, ha 	-162 ha	10.000 - 20.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, Fonduri externe, Organizații internaționale și agenții de dezvoltare, Fonduri private și investiții. Programul de îmbunătățiri funciare 2021-2025. Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP)

				<p>pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada 2023-2027</p> <p>Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)</p>	
2.5	Reducerea suprafeței terenurilor puternic erodate	<ul style="list-style-type: none"> Prevenirea și combatere a eroziunii solului, ha 	-23 ha	64,2 mii lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Proiectul Băncii Mondiale "Agricultura Competitivă în Moldova" (MACP). Subvenții pentru lucrările de îmbunătățiri funciare și protecția solului de la AIPA. <p>Programul de îmbunătățiri funciare 2021-2025</p>
2.6	Conversia terenurilor arabile de pe pante (cu un anumit grad de degradare) în păduri	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de hectare de terenuri arabile de pe pante care au fost convertite în păduri 	14 ha	9.500 – 13.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat și local; AIPA, Programul de Granturi pentru Managementul Durabil al Terenurilor. FEN, Fonduri externe
2.7	Creșterea cantității de reziduuri vegetale pe suprafața solului care îmbunătățește agregarea și astfel reduce tendința de formare a crustei, lucrările minime ale solului și sistemul fără lucrări.	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea cantității de reziduuri vegetale aplicate pe sol pentru a îmbunătăți agregarea solului. Reducerea formării crustei pe sol. 	276 ha	7.000 - 11.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, buget local, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (MDT) <p>Programul de granturi pentru facilitarea accesului la piețele de desfacere pentru agricultori</p>
2.8	Măsuri de management pentru reducerea pierderilor de carbon din sol	<ul style="list-style-type: none"> Reducerea emisiilor de CO₂ Creșterea conținutului de materie organică Îmbunătățirea biodiversității solului 	55 ha	33.000 - 70.000 lei/an	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat și fonduri internaționale Programul de Finanțare a Economiei Verzi (GEFF) al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) <p>Programul AgreeaCarbon</p>
2.9	Măsuri de management pentru ameliorarea terenurilor sărăturate	<ul style="list-style-type: none"> Recuperarea și îmbunătățirea capacității solului afectat de sare, ha 	83 ha	12.000 - 23.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul de Granturi pentru Managementul Durabil al Terenurilor (MDT), (UCIMPA) <p>Subvenții pentru Lucrări de Îmbunătățiri Funciare și Protecția Solului, și Programul de Subvenționare a Investițiilor în Tehnica și Echipamentele Agricole (AIPA)</p>

2.10	Măsuri de management pentru prevenirea degradării prin destrucțur e și crustificare	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața totală de teren agricol protejată împotriva eroziunii, ha 	28 ha	35.000 – 55.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Programul de Granturi pentru Managementul Durabil al Terenurilor (MDT) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)
2.11	Măsuri pentru prevenirea degradării solului prin compactare	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor afectate de compactare, ha 	14 ha	1.250 - 3.300 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Buget de stat, fonduri externe, parteneriate public-private. Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA), subvenții și Programul de granturi post-investiționale "Managementul Durabil al Terenurilor" (MDT). Proiectul "Agricultura Competitivă în Moldova" (MAC-P)
2.12	Măsuri de management pentru prevenirea și combaterea poluării solului	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor erodate reabilitate, ha 	1380 ha	15.000 – 25.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, Surse externe. Proiectul „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere” (EU4Environment) Proiectul „Consolidarea rezilienței comunităților vulnerabile la schimbările climatice” (PNUD) Proiectul „Reducerea Degradării Solurilor și Managementul Durabil al Pajiștilor” (FAO, PNUD, Ministerul Agriculturii)
2.13	Măsuri de management pentru prevenirea și combaterea pierderii de nutrienți în sol	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor protejate de eroziune și degradare a solului, ha 	1380 ha	3.000 - 5.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, Surse externe. Proiectul „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere” (EU4Environment) Proiectul „Consolidarea rezilienței comunităților vulnerabile la schimbările climatice” (PNUD) Proiectul „Reducerea Degradării Solurilor și Managementul Durabil al Pajiștilor” (FAO, PNUD, Ministerul Agriculturii)
2.14	Amendarea solurilor acide și alcaline	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor ameliorate, ha 	6 ha	1.300 - 3.200 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, Surse externe. Subvențiile AIPA (Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură) Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) Fondul Ecologic Național EU Neighbourhood Instrument
2.15	Proiectarea și executarea amenajărilor antierozionale pentru anii 2025-2030	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața de teren protejată, ha 	55 ha	70.500-161.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, Surse externe. MAC-P (Managementul Agriculturii și Conservarea Solului) - Banca Mondială și PNUD Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova 2021-2027 – UE
2.16	Modificarea categoriei de folosință a terenurilor	<ul style="list-style-type: none"> Conduc la modificarea albedoului la nivel local și eliminarea unor gaze cu efect de seră 	28 ha	21.000 - 60.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Programul de granturi post-investiționale "Managementul durabil al terenurilor", AIPA

2.17 Reabilitarea terenurilor degradate antropice (exploatare miniere, depuneri de reziduuri, poluate cu hidrocarburi, metale grele etc) și împădurire	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața de teren reabilitată, ha 	6 ha	17.000 - 40.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) <p>Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (MDT)</p>
2.18 Amenajarea pajiștilor	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața pajiștilor amenajate, ha 	349,25 ha	5.000 - 12.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) <p>Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (MDT)</p>
3.1 Stimularea financiară privind procesul de consolidare a terenurilor mici, parcelate	<ul style="list-style-type: none"> Suprafața terenurilor consolidate, ha 	28 ha	6.000–15.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Subvenții pentru lucrări de îmbunătățiri funciare, ameliorare și protecție a solului. Proiectului „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) <p>Stimularea consolidării terenurilor agricole, AIPA</p>
3.2 Promovarea bunelor practici agricole pentru prevenirea și combaterea degradării solului și a pierderilor de nutrienți	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de fermieri care implementează tehnologii și practici durabile de gestionare a terenurilor Suprafața de teren agricol gestionată prin practici de management durabil 	1380 ha	78.000 - 235.000 lei per fermier	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Proiectul Agricultura Competitivă (MAC-P). Programele Agenției pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA): Proiectul privind Asigurarea Fermierilor cu Fertilizanți; Proiectul privind vânzarea-cumpărarea în rate a echipamentelor pentru producerea energiei regenerabile; Proiectul privind transformarea digitală în agricultură; Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME) <p>Proiecte ale Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală LEADER: Ecosistem LEADER din Republica Moldova mai sustenabil; Asociațiile GAL pentru reziliență și securitate</p>
3.3 Implementarea măsurilor de management durabil al resurselor de sol	<ul style="list-style-type: none"> Numărul de hectare unde s-au aplicat măsuri anti-eroziune, ha 	1380 ha	97.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. Programul de granturi post-investiționale pentru Managementul Durabil al Terenurilor (MDT) <p>Proiectul Băncii Mondiale „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)</p>
3.4 Practicarea asolamentului și rotației culturilor	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea producțiilor agricole; Conservarea 	1104 ha	15.000-40.000 lei/ha/an	<ul style="list-style-type: none"> Bugetul de stat, fonduri externe. AIPA: Programul de granturi pentru îmbunătățirea productivității terenurilor prin management durabil

	<ul style="list-style-type: none"> biodiversității; ▪ Reducerea presiunii bolilor, buruienilor și dăunătorilor 			<p>al terenurilor și subvenții</p> <p>ADMA: Programul de Asistență pentru Fermierii Neprivilegiați 2KR și PAC; Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME); Programul de Dezvoltare a Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM)</p>
3.5 Executarea lucrărilor de afânare a solului pe verticală fără întoarcerea brazdei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea conținutului de materie organică din sol; ▪ Sechestrare a carbonului; ▪ Intensificare a activității biologice a solului; ▪ Creșterea fertilității solului 	193 ha	1.350 - 2.600 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe. ▪ Subvenții pentru lucrări de îmbunătățiri funciare (AIPA) ▪ Proiectul Modernizarea Tehnicii și Echipamentului Agricol (MAME) ▪ Proiectul privind Asigurarea Fermierilor cu Fertilizanți <p>Proiectul privind vânzarea – cumpărarea în rate a echipamentelor pentru producerea energiei regenerabile</p>
3.6 Atenuarea fenomenului de tasare / compactare prin reducerea numărului de treceri și executarea lucrărilor la umiditatea optimă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea conținutului de materie organică din sol; ▪ Sechestrare a carbonului; ▪ Intensificare a activității biologice și fertilității solului 	6 ha	17.000 – 28.600 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe. ▪ Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor ▪ Subvenții pentru proiecte de prelucrare a solului (AIPA) <p>Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)</p>
3.7 Terasarea terenurilor în pantă pentru reținerea apei pe versanți	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea umidității solului, a altor proprietăți fizico-chimice ale acestuia 	55 ha	20.000 - 30.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor ▪ Subvenții pentru îmbunătățiri funciare <p>Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)</p>
3.8 Înfiiințarea culturilor anuale de acoperire (culturi verzi)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea degradării sub impact al condițiilor climatice; ▪ Creșterea cantității de materie organică acumulată în sol 	1104 ha	3.250 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (AIPA) <p>Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)</p>
3.9 Implementare a semănatului dublu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea volumului de apă curgătoare pe suprafața terenului 	28 ha	24.000 – 43.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Programul de granturi pentru managementul durabil al terenurilor (AIPA) <p>Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P)</p>

3.10 Extinderea sistemului de agricultură conservativă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perturbarea minimă a solului 	138 ha	3.600 - 6.700 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul de granturi privind îmbunătățirea productivității terenurilor printr-un management durabil al terenurilor (MAC-P) ▪ Proiectul privind Asigurarea Fermierilor cu Fertilizanți <p>Programul vânzări în rate 2KR în agricultura performantă irigată</p>
3.11 Implementarea măsurilor privind managementul integrat al resurselor de apă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața de teren agricol irigat (hectare). ▪ Procentajul populației cu acces la apă potabilă sigură și de calitate. 	138 ha	43.000 - 89.000 lei (pentru implementare inițială + operare pe un an)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe, parteneriat public-privat ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Proiectul „Agricultura Competitivă în Moldova” (MAC-P) <p>Proiectul „Securitatea Aprovizionării cu Apă și Sanitație în Moldova” este finanțat de AID și ADA.</p>
3.12 Alegerea unei tehnologii optime de irigare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea pierderilor de apă; ▪ Creșterea randamentului de utilizare a apei de irigat ▪ Suprafața de teren irigată (hectare) 	138 ha	<p>pentru irigare prin picurare (pentru primul an): 9.500 – 18.000 lei/ha</p> <p>pentru irigare prin aspersiune (pentru primul an): 7.500 – 15.000 lei/ha</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe, parteneriat public-privat ▪ Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) ▪ Granturi oferite de UCIP IFAD ▪ Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) <p>Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)”</p>
3.13 Măsurile de atenuare a eroziunii hidrice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reducerea pierderilor de sol prin eroziune de suprafață 	138 ha	23.000 - 44.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Proiectului Agricultură Competitivă (MAC-P) ▪ Subvenții pentru proiectele investiționale de îmbunătățire a calității solurilor <p>Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale” (TRTP)</p>
3.14 Măsurile de atenuare pentru îmbunătățirea conectivității laterale și a capacității de retenție a apei în zona inundabilă	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prevenirea inundațiilor prin preluarea undelor de viitura în luncile refăcute; ▪ Creșterea biodiversității; îmbunătățirea microclimatului 	138 ha	2.050.000 – 4.100.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) <p>Programului „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale” (TRTP)</p>

3.15 Construcția unor acumulări de compensare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea volumului de apă ce poate fi utilizat pentru combaterea deșertificării 	83 ha	28.000 - 45.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) ▪ Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) ▪ Granturi oferite de UCIP IFAD Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)”
3.16 Crearea de noi zone umede	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Îmbunătățirea microclimatului; ▪ Biodiversitatea; ▪ Protecția împotriva inundațiilor 	83 ha	60.000 – 130.000 lei/ha anual	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)”
3.17 Crearea de zone tampon în lungul râurilor/canalelor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reținerea particulelor de sol,; ▪ Evitarea eutrofizării, ▪ Producere de biomasa 	3 ha	55.000 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) ▪ Proiectul „Îmbunătățirea Capacităților pentru Transformarea Zonei Rurale (TRTP)” ▪ Proiectul „Deșeuri Solide în Republica Moldova” ▪ Proiectul UNEP/GEF: Cadrul global pentru biodiversitate Proiectul UNEP/GEF: Cadrul de implementare a biosecurității pentru managementul resurselor biologice în Moldova
3.18 Reabilitarea sistemelor de irigare existente și introducerea unor noi sisteme irigaționale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafața totală irigată anual 	83 ha	pentru sistem de irigație prin picurare: 33.000 lei/ha pentru sistem de irigație prin aspersie: 51.500 lei/ha	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bugetul de stat, fonduri externe ▪ Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) ▪ Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme determinate de schimbările climatice în Republica Moldova (PNUD) ▪ Programul Dezvoltării Sistemului de Irigare la Scară Mică (PDSISM) Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA)

5. COMUNICARE ȘI SENSIBILIZARE

5.1. Obiectivele strategiei de comunicare

Strategia de comunicare are drept scop sprijinirea implementării eficiente a Planurilor Locale de Acțiuni (PLA), asigurarea transparenței procesului decizional și consolidarea implicării comunității în atingerea obiectivelor de neutralitate a degradării solurilor. Comunicarea eficientă este esențială pentru transformarea unui document strategic într-un proces viu, participativ și adaptabil, în care toți actorii – autorități publice locale, cetățeni, ONG-uri și parteneri – au un rol clar definit.

Obiectivele principale ale strategiei sunt:

- Creșterea gradului de informare a populației asupra conținutului și importanței PLA;
- Promovarea beneficiilor ecologice, economice și sociale ale măsurilor propuse în plan;
- Stimularea implicării active a cetățenilor, consilierilor locali, agenților economici și instituțiilor;
- Susținerea procesului de aprobare, finanțare și implementare printr-o imagine publică clară, coerentă și pozitivă;
- Prevenirea dezinformării și asigurarea unei înțelegeri corecte a obiectivelor și măsurilor incluse în plan.

5.2. Mesaje-cheie

Pentru a asigura coerența comunicării și ancorarea acesteia în realitățile locale, au fost formulate mesaje-cheie care reflectă valorile, prioritățile și viziunea Planului Local de Acțiuni (PLA). Acestea au rolul de a mobiliza comunitatea, de a consolida parteneriatele și de a oferi direcții clare pentru un discurs public orientat spre acțiune.

„Așa cum spune și un gospodar înțelept: Nu poți păstra ogoarele pline de râpi și alunecări – trebuie să acționezi pentru a le îmbunătăți ” - evidențiază nevoia urgentă de intervenție asupra terenurilor degradate și importanța acțiunii directe pentru conservarea productivității agricole.

„Trebuie să colectăm apa de ploaie – fiecare strop contează în fața secetei” - accentuează importanța valorificării resurselor naturale, în special în contextul precipitațiilor neregulate și a presiunii asupra surselor de apă.

„Apa va fi – dar nu cum vrem: ploi abundente, neregulate, cu efecte imprevizibile” - transmite riscul asociat schimbărilor climatice și subliniază necesitatea unor măsuri de adaptare, precum vegetație de protecție, irigații eficiente și gestionarea apelor pluviale.

„Planul Local de Acțiuni – un instrument real pentru dezvoltare durabilă” - subliniază caracterul aplicabil, concret și strategic al documentului;

„Împădurim, protejăm, dezvoltăm – împreună!” - încurajează participarea cetățenilor și actorilor locali în implementarea măsurilor de mediu;

„Agricultură modernă, mediu protejat” - pune accent pe echilibrul dintre productivitate și sustenabilitate;

„Comunitate unită, viitor prosper” - transmite ideea de solidaritate locală și implicare comună în dezvoltare;

„Comuna noastră devine mai verde, mai sigură și mai pregătită pentru viitor” - oferă o imagine pozitivă, orientată spre reziliență și adaptare climatică;

„Terenurile degradate trebuie să dispară din cadastru” - exprimă ferm angajamentul pentru reabilitarea terenurilor afectate de eroziune și pentru utilizarea eficientă a fiecărei suprafețe;

„Fiecare idee contează. Fiecare voce schimbă ceva.” - subliniază importanța dialogului deschis și a consultării permanente;

„Cu planul aprobat, atragem fonduri și construim viitorul comunei” - leagă direct strategia locală de oportunitățile de finanțare și dezvoltare concretă;

„Mai multă pădure, mai puțină secetă. Mai multă grijă, mai multă viață.” - transmite clar beneficiile ecologice ale împăduririi și conservării resurselor;

„Schimbările climatice nu sunt viitorul – sunt prezentul cu care trăim astăzi” - atrage atenția asupra urgenței intervenției și necesității unei acțiuni locale rapide și coordonate.

„Comunitatea recunoaște clar nevoile prioritare – apă și canalizare, servicii de sănătate și drumuri.” – subliniază importanța concentrării resurselor pe infrastructura de bază, pentru îmbunătățirea calității vieții și prevenirea degradării continue a condițiilor de trai.

„Agricultura este afectată de lipsa irigațiilor și condiții climatice extreme – necesită sprijin tehnic și financiar.” – atrage atenția asupra vulnerabilității sectorului agricol și a urgenței implementării unor soluții de adaptare, pentru menținerea producției și securității alimentare.

„Problemele de mediu sunt urgente – gestionarea deșeurilor și reîmpădurirea sunt susținute de majoritatea.” – transmite necesitatea unor acțiuni imediate și coordonate pentru protejarea resurselor naturale și reducerea impactului asupra sănătății comunității.

„Turismul poate aduce beneficii economice – două treimi dintre cetățeni cred în acest potențial.” – evidențiază oportunitatea dezvoltării unor proiecte turistice care valorifică resursele culturale și naturale, generând venituri și locuri de muncă.

„Comunitatea este pregătită să se implice – peste 3/4 dintre locuitori vor să participe activ la consultări și proiecte.” – subliniază potențialul ridicat de mobilizare civică și importanța menținerii unui dialog constant cu cetățenii pentru succesul proiectelor.

„Deschidere majoră spre energie verde – peste 90% ar accesa programe pentru surse regenerabile.” – accentuează oportunitatea implementării de proiecte sustenabile pe energie regenerabilă, cu impact pe termen lung asupra costurilor și mediului.

5.3. Public-țintă

Strategia de comunicare se adresează unor categorii diverse de public, fiecare cu rol specific în procesul de elaborare, aprobare și implementare:

Autoritățile publice locale – primari, consilieri, funcționari publici: vizați în mod direct pentru asumarea și promovarea planului;

Cetățenii – locuitori ai comunei, în special tinerii și gospodarii interesați de conservarea terenurilor și a apei;

Fermierii și agenții economici – ca beneficiari direcți ai măsurilor privind irigarea, solul și reîmpădurirea;

ONG-uri și lideri comunitari – parteneri în implementarea activităților voluntare, de educație și conștientizare;

Instituții de învățământ și cadre didactice – esențiale pentru transmiterea valorilor legate de protecția mediului către generațiile tinere;

Finanțatori și donatori potențiali – cărora li se comunică caracterul strategic, realist și participativ al planului.

5.4. Canale de comunicare

Pentru a ajunge eficient la toate categoriile de public-țintă și a asigura implicarea comunității, au fost folosite canale de comunicare adaptate specificului local, punând accent pe accesibilitate, transparență și dialog direct:

- **Comunicare telefonică** – pentru contact rapid și eficient cu reprezentanții autorităților locale și alți actori relevanți;
- **E-mail și corespondență electronică** – pentru transmiterea documentelor, invitațiilor și agendelor;
- **Participare la ședințe de lucru și consultări publice** – esențiale în ambele runde de consultări:
 - **Prima rundă (martie-aprilie 2025)** – axată pe prezentarea obiectivelor PLA, identificarea problemelor prioritare și colectarea propunerilor. Reprezentanții echipei de elaborare a PLA au elaborat și aplicat un chestionar adresat comunității, pe baza căruia au fost obținute date relevante în cadrul zonei de studiu: distribuția respondenților (64% administrație publică, restul fermieri, antreprenori etc.), vechimea în comunitate (peste 80% locuiesc de mai mult de 10 ani), principalele probleme identificate (lipsa locurilor de muncă și drumurile proaste – 58,2% fiecare; apă/canalizare – 46,2%), priorități investiționale (apă/canalizare – 39,1%, sănătate – 36,8%, drumuri – 18,4%), dificultăți în agricultură (lipsa irigației, secetă, costuri ridicate), probleme de mediu (deșeuri necorespunzătoare – 66,7%, eroziune sol – 44%, poluare apă

- 44%) și priorități (reîmpădurire – 76%). Totodată, s-au înregistrat opinii privind turismul (64,4% cred în potențial), implicarea comunitară (76,7% doresc să se implice mai mult) și deschiderea față de energia regenerabilă (91,5%). Discuțiile au avut loc direct în sala de ședințe a primăriei, cu participarea primarului, inginerului cadastral și a unui specialist în agricultură.
- **A doua rundă (iulie-septembrie 2025)** – dedicată prezentării variantei în lucru a PLA. Autoritățile locale au fost rugate să analizeze documentul împreună cu specialiști, consilieri și reprezentanți agricoli pentru a formula observații. Aceeași echipă, completată de un consilier local implicat activ, a evaluat fezabilitatea tehnică și economică a măsurilor.
 - **Rețea informală de actori locali** – primari, ingineri cadastrali, consilieri, membri ai echipei de proiect, implicați în diseminarea informațiilor și mobilizarea comunității;
 - **Transparență prin documente de lucru** – procese-verbale, planuri de acțiuni și materiale distribuite atât tipărit, cât și electronic, pentru analiză și feedback;
 - **Consultări publice periodice** – întâlniri lunare sau trimestriale;
 - **Platforme online și grupuri de social media** – pentru feedback rapid și actualizări privind proiectele în derulare;
 - **Evenimente tematice** – festivaluri, târguri agricole, zile ecologice, care combină informarea cu implicarea comunității;
 - **Parteneriate cu școli și ONG-uri locale** – pentru campanii de conștientizare privind mediul, turismul și agricultura sustenabilă.

În cadrul întâlnirilor și vizitelor de teren, s-au realizat fotografiile documentative atât din teren, cât și de la ședințe, pentru a ilustra starea actuală a zonelor vizate și implicarea participanților. Procesele-verbale au consemnat propunerile și concluziile, iar PLA în format MS Word a fost transmis primăriei pentru utilizare locală. Totodată, au fost colectate și distribuite datele de contact ale persoanelor responsabile cu finanțarea proiectelor de împădurire a proprietății private, sprijinind astfel accesul comunității la oportunități concrete de implementare.

Comunicarea a fost ușoară, fluidă și eficientă, susținută de receptivitatea autorităților locale, care s-au implicat activ de la confirmarea logistică a întâlnirilor până la participarea constantă la consultări. Atmosfera deschisă și constructivă, completată de exemple concrete din teren – zone cu risc de alunecare, sectoare cu eroziune avansată, pajiști degradate – a contribuit la fundamentarea participativă a Planului Local de Acțiuni.

5.5. Activități propuse

Pentru a asigura dezvoltarea durabilă a comunei și protejarea resurselor naturale, este esențială implicarea activă a tuturor – administrație, fermieri, tineri, elevi și comunitatea locală. Activitățile propuse urmăresc nu doar îmbunătățirea practicilor agricole și protecția mediului, ci și crearea unor oportunități economice, sociale și educaționale, care să consolideze spiritul de cooperare și identitatea locală.

Campanii de informare

Organizarea de campanii interactive și vizuale despre:

- rotația culturilor și beneficiile acestora pentru sănătatea solului;
- protecția solului și a apei prin metode ecologice și tradiționale adaptate contextului local;
- gestionarea responsabilă a deșeurilor, inclusiv colectarea selectivă și reciclarea;
- conservarea biodiversității prin protejarea speciilor locale și menținerea echilibrului ecosistemelor.

Aceste campanii pot include panouri informative, proiecții de scurtmetraje documentare, concursuri tematice și caravane educaționale în satele comunei.

Ateliere și cursuri

- **Pentru fermieri:** sesiuni practice despre tehnologii agricole moderne, utilizarea eficientă a resurselor, marketing rural, accesarea de fonduri europene și naționale.
- **Pentru tineri:** instruire în antreprenariat, dezvoltarea turismului local, organizarea de trasee ecoturistice, promovarea produselor tradiționale prin rețele sociale și platforme de vânzare online.
- **Pentru administrație:** cursuri de management de proiect, strategii de atragere a resurselor externe, formarea de parteneriate cu alte localități și organizații.

Crearea ONG-urilor locale

Suținerea formării de organizații neguvernamentale cu misiune clară de protecție a mediului și dezvoltare comunitară. ONG-urile pot deveni motorul acțiunilor de voluntariat, pot coordona proiecte educaționale și pot facilita accesul la finanțări nerambursabile.

Implicarea elevilor și localnicilor

Organizarea de acțiuni concrete și atractive, precum:

- plantarea de copaci, arbuști și flori pentru reînverzirea spațiilor publice;
- campanii de curățare a malurilor râurilor, pădurilor și zonelor verzi;
- stoparea eroziunii solului și a formării ravenelor prin construcția de gardulețe din nuiele, terasări și lucrări simple de stabilizare a versanților;
- crearea de „patrulare verzi” formate din tineri voluntari care să monitorizeze și să raporteze problemele de mediu.

Grup de lucru local

Înființarea unui grup mixt format din reprezentanți ai primăriei, fermierilor, ONG-urilor, tinerilor și școlilor, care să supravegheze implementarea proiectelor, să identifice nevoile urgente și să caute surse de finanțare. Grupul ar putea funcționa ca un „Consiliu Consultativ pentru Dezvoltare Durabilă” al comunei.

Târguri și expoziții

Organizarea periodică de evenimente tematice pentru promovarea:

- produselor locale (miere, brânzeturi, fructe, legume, conserve tradiționale);
- meșteșugurilor (țesături, obiecte din lemn, ceramică);
- oportunităților turistice (trasee de drumeție, zone naturale, gospodării agroturistice).

Aceste târguri pot include degustări, demonstrații meșteșugărești, expoziții foto și standuri interactive, atrăgând atât localnicii, cât și vizitatori din alte zone.

Perspective suplimentare

- Crearea unui **calendar anual al activităților comunitare** (Ziua Mediului, Săptămâna Verde, Ziua Recoltei).
- Organizarea de **competiții ecologice** între sate (cine colectează cele mai multe deșeuri reciclabile, cine plantează cei mai mulți copaci).
- Lansarea unui **program de „Ambasadori ai Mediului”** în rândul tinerilor, care să reprezinte comuna la evenimente județene sau naționale.
- Realizarea unui **colț verde în fiecare școală** – mini-grădini unde elevii învață despre plante și îngrijirea lor.

6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. **Comuna Ignăței dispune de resurse agricole și naturale care, valorificate corespunzător, pot îmbunătăți semnificativ nivelul de trai al locuitorilor.**
2. **Scenariile propuse** (agricultură intensivă, ecologică-turistică sau mixtă) oferă direcții diferite de dezvoltare, însă o abordare flexibilă și combinată este cel mai probabil de succes:
 - Modernizarea infrastructurii de bază (drumuri, apă-canal, colectarea deșeurilor)
 - Adoptarea practicilor agricole sustenabile (rotația culturilor, fertilizanți naturali, reducerea pesticidelor)
 - Dezvoltarea unor forme de turism rural și a cooperativelor agricole
 - Implicarea tinerilor prin programe de antreprenariat, formare profesională și acces la micro-credite
3. **Accesarea fondurilor europene și naționale** rămâne un factor-cheie pentru implementarea proiectelor majore. În acest sens, este esențial ca autoritățile locale să fie proactive, să elaboreze proiecte bine fundamentate și să mențină o comunicare activă cu finanțatorii potențiali.

4. **Implicarea comunității și cooperarea inter-instituțională** sunt esențiale pentru orice inițiativă de succes. Organizarea de consultări publice periodice, parteneriate între primărie, fermieri, ONG-uri și sectorul privat vor asigura sustenabilitatea pe termen lung a măsurilor propuse.

Prin implementarea unor politici coerente și participative, comuna Ignăței se poate transforma într-un exemplu de bună practică în dezvoltarea rurală a raionului Rezina.

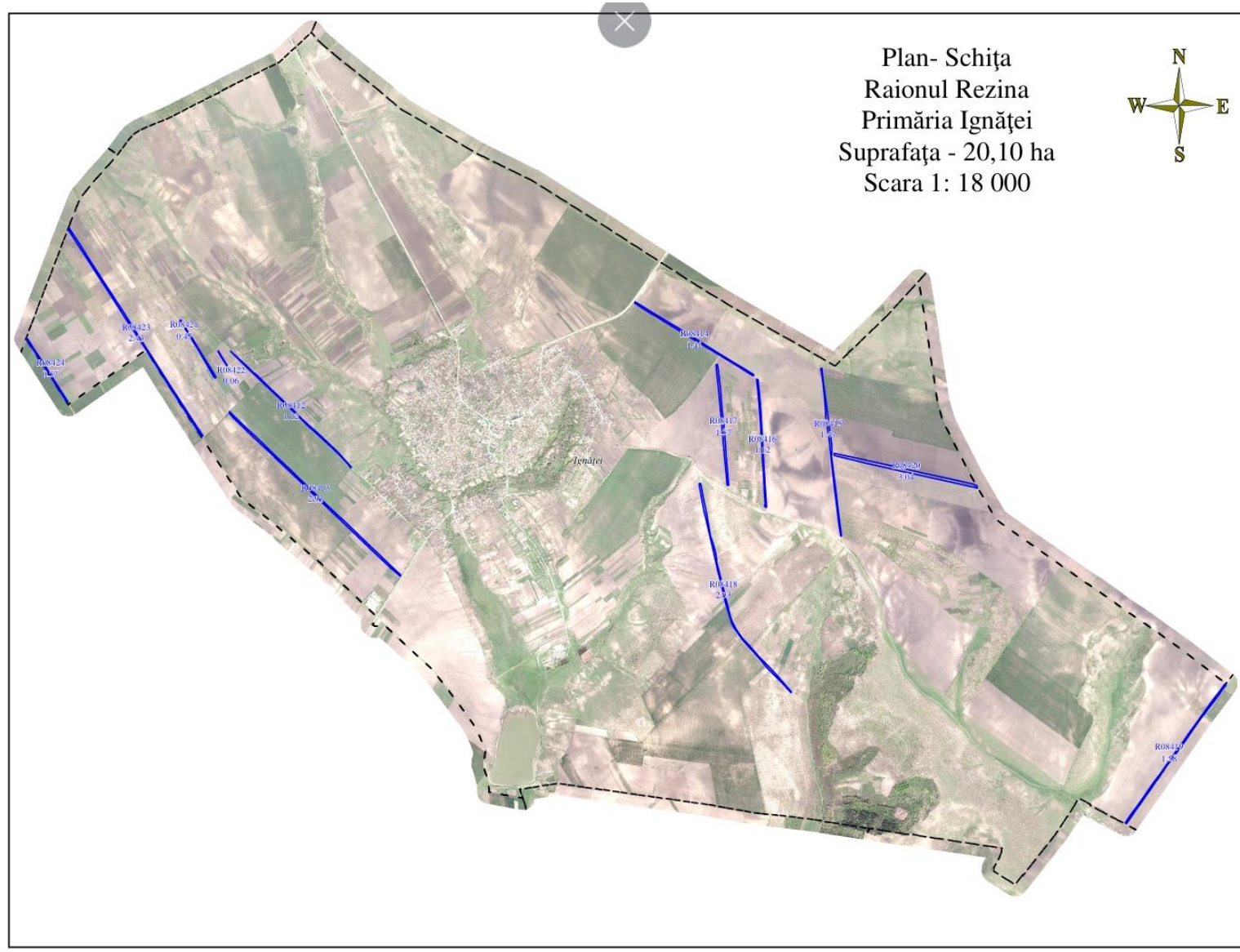
BIBLIOGRAFIE

- Studii și rapoarte oficiale ale autorităților din raionul Rezina
- Documente legislative și reglementări naționale în domeniul dezvoltării rurale și protecției mediului
- Date statistice ale Biroului Național de Statistică (BNS)
- Studii de caz și exemple de bune practici din alte localități rurale din Republica Moldova

ANEXE

1. **Material cartografic** – Hărți ale comunei Ignăței: limite administrative, utilizarea terenurilor, rețeaua de drumuri.
2. **Tabele cu indicatori statistici** – Evoluția demografică, producția agricolă, structura veniturilor gospodăriilor etc.
3. **Cadru legislativ și reglementări** – Lista actelor normative relevante pentru dezvoltarea locală.
4. **Exemple de proiecte locale** – Modele de succes în agricultură ecologică, turism rural, cooperare între fermieri.
5. **Chestionare și interviuri** – Rezultatele consultărilor cu cetățenii privind prioritățile de dezvoltare ale comunei.

Anexa 1. Material cartografic: Planul – schiță a PFP-urilor din perimetrul primăriei

Anexa 2. Tabele cu indicatori statistici: Monitorizarea stării PFP-urilor, soluții tehnice propuse

Cod PFP	Suprafața vectorizată, ha	Lățime, m	Nr rînduri	Vîrsta, ani	Compoziția	SP	Gradul de uscare	Stare funcțională	Lucrări de reabilitare propuse	Suprafața de intervenție, ha
R08412	1,12	5	1	10	10NU	NU	U1	scăzută	completări (NU)	0,78
R08413	2,93	8	2	20	9NU1CI	NU	U1	scăzută	rărituri	2,93
R08414	1,41	8	2	50	10NU	NU	U1	scăzută	reconstrucția	1,41
R08415	1,47		2	20	9NU1VI	NU	U1	medie	elagaj	1,24
									emondaj	1,24
R08416	1,12	5	1	10	9Corn1Porumbar	Corn	-	medie	reconstrucția	1,12
R08417	1,57	5	1	40	10NU	NU	U1	medie	t. de igienă	1,57
R08418	2,33	10	2	40	10NU	NU	U1	medie	t. de igienă	2,33
R08419	1,58	8	4	20	6ART4ST	ART	U1	funcțională	rărituri	1,58
R08420	3,04	8	2	40	10NU	NU	U1	medie	t. de igienă	3,04
R08421	0,47	8	2	50	10NU	NU	U1	funcțională	reconstrucția (NU)	0,47
R08422	0,06	5	1	20	6CI4NU	CI	U1	nefuncțională	reconstrucția (ST, PA)	0,06
R08423	2,43	12	3	20	10SC	SC	U1	funcțională	curățiri	2,43
R08424	0,57	6	1	50	10NU	NU	U1	medie	elagaj	0,57
									emondaj	0,57
TOTAL	20,1									21,34

COSTURI ESTIMATIVE

Cod PFP	Suprafața vectorizată, ha	Compoziția	Lucrări de reabilitare propuse	Suprafața de intervenție, ha	Hărți tehnologice, nr	Cheltuieli conform HT, pentru 1 unitate	Calculare prognozabile pentru suprafața de intervenție, (reconstrucția integrală cu plantări și completări - termen de creștere 4 ani)
R08412	1,12	10NU	completări (NU)	0,78	4	20622,69	16085,70
R08413	2,93	9NU1CI	rărituri	2,93	12	6669,74	19542,34
R08414	1,41	10NU	reconstrucția	1,41	3	34042,47	47999,88
R08415	1,47	9NU1VI	elagaj	1,24	32	15250,86	18911,07
			emondaj	1,24	30	9842,29	12204,44
R08416	1,12	9Corn1Porumbar	reconstrucția	1,12	3	34042,47	38127,57
R08417	1,57	10NU	t. de igienă	1,57	13	2073,32	3255,11
R08418	2,33	10NU	t. de igienă	2,33	13	2073,32	4830,84
R08419	1,58	6ART4ST	rărituri	1,58	12	6669,74	10538,19
R08420	3,04	10NU	t. de igienă	3,04	13	2073,32	6302,89
R08421	0,47	10NU	reconstrucția (NU)	0,47	3	34042,47	15999,96
R08422	0,06	6CI4NU	reconstrucția (ST, PA)	0,06	8	84791,77	5087,51
R08423	2,43	10SC	curățiri	2,43	10	2838,94	6898,62
R08424	0,57	10NU	elagaj	0,57	32	15250,86	8692,99
			emondaj	0,57	30	9842,29	5610,11
TOTAL	20,1			21,34			220087,22